

FORSVARSMINISTERIET
DANISH MINISTRY OF DEFENCE

Rådsmøde (forsvar) den 19. april 2016

SAMLENOTAT

1. Kapacitetsopbygning for sikkerhed og udvikling	1
2. Hybride trusler	5

1. Kapacitetsopbygning for sikkerhed og udvikling

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet forventes at være en orientering og drøftelse af status for implementeringen af den fælles meddelelse fra EU-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste fra april 2015 vdr. kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling (tidligere benævnt "Train & Equip"). Meddelelsen blev senest drøftet af Rådet (forsvar) den 17. november 2015, hvor det blev bekræftet, at kapacitetsopbygningsindsatser fortsat er en vigtig prioritet for EU's eksterne ageren. Der er endnu ikke sket fremdrift i implementering af meddelelsen, hvor særligt de uafklarede spørgsmål om finansiering samt hvad der kan karakteriseres som kapacitetsopbygning, har forsinket processen.

2. Baggrund

På mødet i Det Europæiske Råd i december 2013, hvor den fælles sikkerheds- og forsvarspolitik var på dagsordenen, blev der i konklusionerne bl.a. fremhævet behovet for at øge støtten til partnerlande og -organisationer med træning, rådgivning, udstyr og ressourcer inden for sikkerhedssektoren for at styrke deres muligheder for at forebygge og håndtere kriser på egen hånd. På denne baggrund udarbejdede Europa-Kommissionen og den Fælles Udenrigstjeneste den fælles meddelelse 'Capacity Building for Security and Development (CBSD)', der skitserede muligheder og udfordringer for EU ift. at støtte partnerlande og -organisationer. Et udkast til en implementeringsplan for meddelelsen indgik som grundlag for Rådsmøde (forsvar) den 17. november 2015.

Udkastet til implementeringsplan for CBSD-initiativet beskrev mulige tiltag for en styrket samtænkning af EU's sikkerheds- og udviklingsindsatser, og adresserede spørgsmålet om et manglende EU-budget for finansiering af (ikke-dødeligt) udstyr til opbygning af sikkerhedskapaciteten i partnerlande. Som eksempel fremhævedes to pilotundersøgelser af EU's operationer i Mali og Somalia, der viste, at EU på grund af manglende finansiering ikke har kunnet tilbyde operationernes samarbejdspartnere (politi, grænsemyndigheder, kystvagt, sikkerhedsstyrker m.v) den nødvendige støtte til basale fornødenheder, som vand, mad, senge, madrasser, tæpper samt udstyr til beskyttelse mod miner og sprænglegemer. I meddelelsen såvel som i implementeringsplanen fremgår det, at netop den manglende finansiering af ovennævnte støtte understreger forbindelsen mellem sikkerhed og udvikling i planlægningen og udførelsen af EU's samtænkte indsatser på det eksterne område.

Status i sagen er, at Den Fælles Udenrigstjeneste på kort sigt har søgt finansiering af EU's nuværende kapacitetsopbygningsindsatser, enten gennem *African Peace Facility* (den eksisterende ramme for EU's støtte til fred og sikkerhed på det afrikanske kontinent), ATHENA mekanismen (finansierer fælles udgifter i forbindelse med EU's militære operationer), den Europæiske Udviklingsfond (EDF), EU's naboskabsprogram eller via medlems-statsfinansiering.

Dette vurderes dog ikke at være en varig løsning på finansierings-spørgsmålet. I implementeringsplanen for CBSD redegøres der derfor for tre mulige optioner for permanente finansieringsmodeller, der kan overvejes anvendt: (i) En tilpasset *African Peace Facility*; (ii) finansiering på tværs af flere eksisterende EU-instrumenter; eller (iii) etablering af et instrument, som er direkte målrettet EU's støtte til CBSD.

Det kan i denne forbindelse bemærkes, at der siden Rådsmødet (forsvar) den 17. november er blevet vedtaget præciseringer af OECD's kriterier for definition af udviklingsbistand (DAC-kriterierne), der sætter grænser for hvilke indsatser, der kan finansieres over udviklingsbistanden. Der er tale om præciseringer, der ikke ændrer på overordnede formål, men klargør mulighederne for samtænkning mellem udviklings- og sikkerhedsindsatser. Eksempelvis tillades afgrænset og specifik træning af militærpersonale, såfremt en sådan har et klart udviklingsformål til gavn for civile, at træningen adresserer overgreb, forebygger vold mod kvinder, forbedrer humanitær respons eller fremmer god regeringsførelse, og der er opsyn af civilpersoner.

3. Formål og indhold

Der forventes til rådsmødet en orientering om status for Kommissionens og den Fælles Udenrigstjenestes arbejde med implementeringsplanen og en efterfølgende drøftelse blandt medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Drøftelsen forventes ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller for udviklingslandene. En eventuel etablering af et instrument til finansiering af kapacitetsopbygning til støtte for sikkerhed og udvikling kan få statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser. Regeringen vil tage konkret stilling til dette, når de nærmere detaljer herfor kendes.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes en fortsat bred støtte til initiativerne i implementeringsplanen. Enkelte lande vil forventeligt fremhæve, at der straks bør arbejdes for operationaliseringen af optionerne om, hvorvidt eksisterende instrumenter kan tilpasses eller der er behov for et nyt, dedikeret instrument til dette formål. Andre lande forventes at henholde sig til konklusionerne fra rådsmødet (alm. samt forsvar) den 18. maj 2016, hvor det fremgår, at et evt. finansieringsinstrument skal afklares ifm. midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle rammer, der ventes at finde sted i løbet af 2016.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om styrket koordination og samtænkning af EU's eksterne indsatser, herunder også ift. støtte til partnerlande og -organisationer på sikkerhedsområdet, så de bedre bliver i stand til at forebygge og håndtere konflikter på egen hånd. Meddelelsen og implementeringsplanen vurderes forsat at give et godt grundlag for videre drøftelser blandt EU-institutionerne og medlemsstaterne. Regeringen støtter således også, at de anførte praktiske forslag om bl.a. øget informationsudveksling mellem såvel aktører som instrumenter søges implementeret i samspil mellem EU og medlemsstaterne samt, at de mere vidtgående optioner om evt. nyt instrument undersøges grundigt.

I overensstemmelse med rådskonklusionerne fra den 18. maj 2015 lægger regeringen endvidere vægt på, at finansieringsspørgsmålet afklares i forbindelse med midtvejsevalueringen af EU's flerårige finansielle rammer.

Det anføres, at der i arbejdet med øget støtte fra EU på sikkerhedsområdet kan være elementer, hvor Danmark vil være forhindret i at deltage grundet forsvarsforbeholdet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Emnet blev fremlagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med mødet i Rådet for Udenrigsanliggender inkl. forsvar den 13. november 2015.

2. Hybride trusler

Nyt notat

1. Resumé

På Rådsmødet forventes en præsentation og drøftelse af den Fælles Udenrigstjenestes meddelelse om en ramme for EU's og medlemslandenes håndtering af hybride trusler i Europas nærområde. Meddelelsen følger af opdrag fra rådsmødet den 18. maj 2015 og er foranlediget af en stigende anvendelse af hybride strategier og operationer i Europas nærområde. Meddelelsen forventes at have fokus på handlingsorienterede forslag med henblik på at opbygge robusthed i EU, i medlemslandenes samfund og hos partnere, samt at gøre EU og medlemslandene i stand til at håndtere hybride trusler. EU-NATO samarbejdet om hybride trusler forventes prioriteret, hvorfor NATO's generalsekretær er inviteret til drøftelsen.

2. Baggrund

Foranlediget af en stigende anvendelse af såkaldte hybride strategier og operationer af statslige og ikke-statslige aktører i EU's nærområde gav Rådet for Udenrigsanliggender (inkl. forsvar) den 18. maj 2015 den Høje Repræsentant i opdrag at udarbejde en ramme for EU og medlemslandenes håndtering af hybride trusler. På Rådsmødet forventes en drøftelse om denne ramme.

Det bemærkes, at det endnu er usikkert, hvornår Den Høje Repræsentant vil udsende et udkast til meddelelsen, men det forventes at ske kort før for Rådsmødet. Det er endvidere usikkert, om der skal vedtages konklusioner.

Jævnfør opdragene fra rådsmødet den 18. maj vil meddelelsen blive udarbejdet af den Fælles Udenrigstjeneste i tæt samarbejde med Europa-Kommissionen og Det Europæiske Forsvarsagentur, og i konsultation med medlemslandene.

Meddelelsen forventes at indeholde handlingsorienterede forslag med henblik på at sikre robusthed i EU, i medlemslandenes samfund og hos partnerlande- og organisationer ved at opbygge situationsforståelse, afskrække mod brugen af hybride operationer og modsvare eventuelle angreb. Den forventes endvidere at afspejle eksisterende instrumenter samt interne og eksterne politikker, som eksempelvis cyberforsvar og strategisk kommunikation. Hybride truslers implikation for den europæiske kapacitetsudvikling forventes også behandlet.

Det fremgår endvidere klart af Rådets opdrag, at meddelelsen skal lægge vægt på EU's partnerskaber, herunder behovet for komplementaritet samt gennemsigtigt samarbejde og koordination om håndteringen af hybride trusler. EU-NATO samarbejdet om håndteringen af hybride trusler tildes særligt opmærksomhed af Rådet, hvorfor NATO's generalsekretær er inviteret til at deltage i Rådets drøftelser den 19. april.

3. Formål og indhold

Rådet forventes at modtage en orientering om meddelelsen med en efterfølgende drøftelse blandt medlemslandene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Dagsordenspunktet forventes ikke på nuværende tidspunkt at have lovgivningsmæssige konsekvenser eller konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller for udviklingslandene. Regeringen vil tage konkret stilling hertil, såfremt der fremsættes konkrete initiativer.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ventes en opbakning til meddelelsen om en ramme for EU's og medlemslandenes håndtering af hybride trusler. Nogle lande vil forventeligt være optaget af hvorvidt meddelelsen prioriterer bestemte lande og regioner frem for andre, mens andre tillægger samarbejdet mellem EU og NATO stor vægt. Meddelelsen skulle, jf. Rådets opdrag, være præsenteret ultimo 2015, hvorfor nogle medlemslande også kan forventes at understrege behov for fremdrift i det videre arbejde meddelelsen med henblik på, at iværksætte konkrete tiltag.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter op om en handlingsorienteret ramme for EU's og medlemslandenes håndtering af hybride trusler, der kan medvirke til, at der skabes robusthed i de europæiske samfund samt i partnerlande- og organisationer. Regeringen støtter endvidere op om, at en sådan ramme bør samtænke EU's allerede eksisterende instrumenter og politikker. Regeringen støtter særligt op om tiltag, der styrker EU-NATO-samarbejdet om hybride trusler. Begge organisationer er udfordret af den stigende anvendelse af hybride strategier og operationer i Europas nærområde og komplementerer hinanden, idet de har vidt forskellige instrumenter til rådighed i deres håndtering af udfordringerne.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg.

Emnet blev fremlagt for Folketingets Europaudvalg i forbindelse med mødet i Rådet for Udenrigsanliggender inkl. forsvar den 15. maj 2015.